

Bestuursrapportage 2025-II

Inhoudsopgave

Bestuursrapportage 2025-II.....	1
Inhoudsopgave	2
Voorwoord Bestuursrapportage 2025-II.....	3
Samenvatting op hoofdlijnen.....	4
Recapitulatie van baten en lasten	8
Onze inwoners	9
Onze economie	14
Onze toekomst.....	16
Onze leefomgeving	19
Onze portemonnee	22
Bijlage I - Totaaloverzicht wijzigingen	32
Bijlage II - Voortgang investeringen.....	35
Bijlage III - Grondbedrijf	37
Bijlage IV - Administratieve wijzigingen per thema	39

Voorwoord Bestuursrapportage 2025-II

Hierbij bieden we de Bestuursrapportage 2025-II aan. Dit is de laatste bestuursrapportage van deze bestuursperiode. In deze rapportage verwerken we een aantal belangrijke financiële mutaties zoals de mei- en septembercirculaire, lagere kapitaallasten (rente en afschrijving), hogere kosten voor Jeugdhulp, compensatie van het Rijk voor de gestegen kosten van Jeugdhulp en een reservering voor de bestemmingsreserve Sociaal Domein voor de gestegen kosten van Jeugdhulp.

We sorteren in deze rapportage zoveel mogelijk voor op de Jaarstukken 2025 en geven een geprognosticeerd resultaat. De basis voor deze rapportage is de financiële update 2025 die uw raad als bijlage bij de Begroting 2026 heeft ontvangen. Deze mutaties zijn onder knop 2 Beleidsintensivering en de stelpost Indexatie in BERAP 2025- II opgenomen. Daarnaast zijn er ook meerdere budgettaire neutrale mutaties opgenomen die geen invloed hebben op het resultaat.

Naast financiële mutaties rapporteren we over het grondbedrijf en de investeringen. Ook geven we, vooruitlopend op de Jaarstukken 2025, een voorlopige specificatie van de reserve Nog uit te Voeren Werken (NUW).

We verwachten in 2025 een geprognosticeerd resultaat van € 2,3 miljoen. Het verwachte resultaat komt voornamelijk door grote meevallers op het gebied van rente, afschrijving en de algemene uitkering.

College van burgemeester en wethouders

Samenvatting op hoofdlijnen

In dit hoofdstuk gaan we in op de belangrijkste ontwikkelingen uit deze rapportage.

Besluitvorming

We vragen uw raad om:

1. De financiële mutaties uit de Bestuursrapportage 2025-II vast te stellen.
2. De Bestuursrapportage 2025-II vast te stellen.

Totaaloverzicht wijzigingen

Deze rapportage bevat wijzigingen die de algemene middelen beïnvloeden (knop 2 en de stelpost indexatie) en budgettaire, neutrale wijzigingen. In bijlage I is een totaaloverzicht gegeven.

In de jaarrekening rapporteren we over afwijkingen groter dan € 25.000. Dat bedrag is voor deze rapportage ook het uitgangspunt. We nemen alleen kleinere bedragen op als het voor specifieke beleidsterreinen is bedoeld zoals bij de decentralisatie- en integratie-uitkeringen. De wijziging 'Wet betaalbare huur' in deze rapportage is hier een voorbeeld van.

Voortgang investeringen

In bijlage II is een overzicht te zien van de beschikbaar gestelde investeringen vóór en in 2025. Hieruit blijkt dat er geen overschrijdingen per taak worden verwacht op de investeringen. Ook zien we dat er nog veel financiële "ruimte" zit in de lopende investeringsbudgetten. Dit wordt onder anderen veroorzaakt doordat de doorlooptijd van veel investeringen meerdere jaren betreft. Ook zijn enkele investeringen om andere redenen doorgeschoven. Voor meer informatie hierover verwijzen we naar bijlage II.

Grondbedrijf

In 2025 zijn geen nieuwe plannen in exploitatie genomen. In voorbereiding zijn de plannen aan de Koesteege en oud-Esdal in Borger. De verkoop van de kavels in de plannen Oosterwijk Nieuw-Buinen en Drouwenermond III verloopt volgens planning. De kavels in deze plannen worden gefaseerd uitgegeven en zijn grotendeels verkocht of in optie genomen. De verwachting is dat per 31-12-2025 de ramingen met betrekking tot verkoop worden gehaald en dat gestart kan worden met de uitgifte van de volgende fase. Met de bouw van woningen in Daalkampen II (3e fase), rechts en links van het nieuwe Esdal-college, wordt respectievelijk eind 2025 en eind 2026 gestart. De verkoop van de kavels op het bedrijventerrein "Aan de Strengen" verloopt ook volgens planning. De tussentijdse winst voor 2025 schatten wij voorlopig in op € 440.500. Voor meer informatie verwijzen we naar bijlage III - Grondbedrijf.

Reserve Nog uit te voeren Werken 2025-2026

In de jaarstukken brengen we jaarlijks in beeld hoeveel budget wordt overgeboekt naar het volgende jaar in verband met een latere uitvoering. In deze rapportage hebben we de budgetten in beeld gebracht die in ieder geval kunnen worden overgeheveld naar 2026. Het totaal bedraagt € 4.450.112. Het is een relatief groot bedrag als gevolg van meerdere grote incidentele budgetten zoals energiearmoede, duurzaamheid en wijkrenovatie die we dit jaar niet meer kunnen besteden. In bijlage V 'Reserve Nog uit te voeren Werken (NUW)' is een totaaloverzicht gegeven.

Geprognosticeerd jaarrekening resultaat

In deze sectie presenteren we het resultaat van de knoppen 1, 2, stelpost indexatie en het geprognosticeerd jaarrekening resultaat.

Knop 1: Saldo begroting

Hieronder de uitkomst van knop 1 Saldo begroting. Knop 1 is voor structurele mutaties.

In deze bestuursrapportage zijn alle mutaties incidenteel. Daarom wijzigt knop 1 niet.

Verloop Saldo begroting (knop 1)	2025
Stand BERAP 2025-I	26.628
Mutaties BERAP 2025-II	0
Stand BERAP 2025-II	26.628

Knop 2: Budget beleidsintensivering

Uit onderstaand overzicht blijkt dat het nieuwe saldo van knop 2 budget beleidsintensivering

€ 2.142.963 wordt. Dit saldo komt tot stand door de mutaties van de financiële update met daarop aanvullend een budgetneutrale correctie met betrekking tot de algemene uitkering en de decentralisatie-en integratieuitkeringen. Hierdoor komen de totale mutaties op knop 2 uit op een saldo van € 2.142.963 voordelig. De stand BERAP 2025-II valt hiermee € 4.984 hoger uit dan de geprognoseerde stand in de financiële update 2025.

Budget beleidsintensivering (knop 2)	2025
Stand BERAP 2025-I	94.310
Mutaties BERAP 2025-II	2.048.653
Stand BERAP 2025-II	2.142.963

Stelpost indexatie

Met de huidige hoge inflatie dienen diverse budgetten te worden geïndexeerd. In de begroting 2023 is daar een stelpost indexatie voor gevormd. Het uitgangspunt voor een bijstelling is dat er sprake moet zijn van een prijsstijging van meer dan 10%. Ook verhogingen van externe partijen komen ten laste van deze stelpost. In onderstaande tabel zijn de nieuwe indexeringen aangegeven. Het restant budget uit de BERAP 2025 I is in de eerste regel aangegeven. Door een aanvullende budgetneutrale correctie met betrekking tot de algemene uitkering en de decentralisatie-en integratieuitkeringen is het saldo van deze stelpost indexatie € 4.984 lager dan in de financiële update.

Stelpost indexatie	2025
Stand BERAP 2025 I	53.967
Mutaties BERAP 2025-II	2025
1. Mei- en Septembercirculaire 2025	3.403.809
2. Wmo	400.000
3. Jeugdhulp	-1.611.811
4. Dotatie bestemmingsreserve Hervormingsagenda Jeugd	-1.500.000
5. Schoonmaakkosten gemeentelijke gebouwen	-120.000
6. Energielasten	-110.000
7. Vervroegde Tweede Kamerverkiezingen	-85.890
8. Exploitatiesubsidie dorpshuizen	-75.000
9. Hogere kosten juridische zaken	-75.000
10. Plantsoenonderhoud	-55.000

11. Implementatie Participatie in Balans	-42.863
12. Hogere kosten leaseauto's	-37.000
13. IBO problematische schulden	-21.648
14. Beleidsplan straatmeubilair	-12.560
Totaal:	57.037
Nieuwe stand stelpost	111.004

Toelichting

1. Mei- en septembercirculaire 2025 € 3.403.809 voordeel

Een uitgebreide toelichting op deze post is terug te vinden onder thema Onze portemonnee.

2. Wmo € 400.000 voordeel

Een uitgebreide toelichting op deze post is terug te vinden onder thema Onze inwoners.

3. Jeugdhulp € 1.611.811 nadeel

Een uitgebreide toelichting op deze post is terug te vinden onder thema Onze inwoners.

4. Dotatie bestemmingsreserve Hervormingsagenda Jeugd € 1.500.000 nadeel

Een uitgebreide toelichting op deze post is terug te vinden onder thema Onze inwoners.

5. Schoonmaakkosten gemeentelijke gebouwen € 120.000 nadeel

Een uitgebreide toelichting op deze post is terug te vinden onder thema Onze leefomgeving.

6. Energielasten € 110.000 nadeel

Een uitgebreide toelichting op deze post is terug te vinden onder thema Onze toekomst.

7. Vervroegde Tweede Kamerverkiezingen € 85.890 nadeel

Een uitgebreide toelichting op deze post is terug te vinden onder thema Onze inwoners.

8. Exploitatiesubsidie dorpshuizen € 75.000 nadeel

Een uitgebreide toelichting op deze post is terug te vinden onder thema Onze inwoners.

9. Hogere kosten juridische zaken € 75.000 nadeel

Een uitgebreide toelichting op deze post is terug te vinden onder thema Onze portemonnee.

10. Plantsoenonderhoud € 55.000 nadeel

Een uitgebreide toelichting op deze post is terug te vinden onder thema Onze leefomgeving.

11. Implementatie Participatie in Balans € 42.683 nadeel

Een uitgebreide toelichting op deze post is terug te vinden onder thema Onze inwoners.

12. Hogere kosten leaseauto's € 37.000 nadeel

Een uitgebreide toelichting op deze post is terug te vinden onder thema Onze portemonnee.

13. IBO problematische schulden € 21.648 nadeel

Een uitgebreide toelichting op deze post is terug te vinden onder thema Onze inwoners.

14. Beleidsplan straatmeubilair € 12.560 nadeel

Een uitgebreide toelichting op deze post is terug te vinden onder thema Onze leefomgeving.

Conclusie

Er is in 2025 nog een positief saldo van € 111.004 in de stelpost indexatie. In de begroting van 2026 zien we voor de jaren 2026, 2027, 2028 en 2029 een positief resultaat in deze stelpost.

Geprognosticeerd jaarrekening resultaat

In onderstaand overzicht is het geprognosticeerd jaarrekening resultaat weergegeven. Knop 1 Saldo begroting en het budget onvoorzien zijn niet gewijzigd ten opzichte van de financiële update. De mutaties op knop 2 Beleidsintensivering en stelpost indexatie zijn

hierboven toegelicht. We verwachten het jaar 2025 af te ronden met een positief resultaat van € 2.330.595.

Prognose resultaat	2025
Saldo begroting (knop 1)	26.628
Saldo Beleidsintensivering (knop 2)	2.142.963
Saldo stelpost indexatie	111.004
Saldo onvoorzien	50.000
Totaal prognose Resultaat	2.330.595

Recapitulatie van baten en lasten

Hieronder is de recapitulatie van de gewijzigde begroting op basis van deze bestuursrapportage weergegeven. Dit overzicht bevat de baten en lasten per thema en een specificatie van Onze portemonnee uitgesplitst in verschillende onderdelen.

THEMA'S / TAAKVELDEN	Lasten	Baten	Saldo
Thema 1 Onze inwoners	59.273.004	18.624.813	-40.648.191
Thema 2 Onze economie	867.288	2.767.919	1.900.632
Thema 3 Onze toekomst	6.962.087	1.198.155	-5.763.932
Thema 4 Onze leefomgeving	32.439.058	10.407.618	-22.031.440
Totaal thema's	99.541.437	32.998.505	-66.542.932
Treasury (0.5)	1.052.587	1.826.799	774.212
OZB woningen (0.61)	-10.281	5.617.181	5.627.462
OZB niet-woningen (0.62)	56.550	1.866.185	1.809.635
Belastingen overig (0.64)	536.109	-	-536.109
Algemene uitkering gemeentefonds (0.7)	150.000	65.957.732	65.807.732
Totaal algemene dekkingsmiddelen	1.784.965	75.267.897	73.482.932
Overhead (0.4)	12.155.993	145.372	-12.010.620
Algemene lasten, baten (0.8)	484.589	-50.000	-534.589
Vennootschapsbelasting (0.9)			-
Saldo van baten en lasten	113.966.984	108.361.775	-5.605.209
Mutaties reserves (0.10)	14.815.144	22.750.949	7.935.805
Resultaat	128.782.128	131.112.724	2.330.595

Bovenstaande overzicht wijkt af van het overzicht in BERAP 2025 I. Toen werd als resultaat alleen de stand van knop 1 Begroting weergegeven. In deze rapportage is dat gewijzigd naar het totaal resultaat van alle knoppen gezamenlijk. Dit is het totaal van het huidige begrotingssaldo (knop 1) van € 26.628, de raming van budget beleidsintensivering (knop 2) van € 2.142.963 de stelpost indexatie van € 111.004 en nog € 50.000 voor onvoorziene kosten.

Onze inwoners

WAT MAG HET KOSTEN?

In deze sectie komen de wijzigingen van thema Onze inwoners aan bod.

0.2 Burgerzaken

Het college heeft besloten om per 1 augustus 2025 reisdocumenten en rijbewijzen op aanvraag te bezorgen binnen de gemeente Borger-Odoorn. Het legestartief voor deze vorm van dienstverlening wordt € 7,50. Deze gaan we verwerken in de legesverordening 2026. Een extern bedrijf gaat de bezorging uitvoeren. De kosten voor het IT-component (€ 2.500) en de kosten voor project- en implementatiekosten (€ 1.650) zijn niet begroot voor 2025, namelijk de leges voor het jaar 2025 kunnen we niet meer aanpassen. Het nadeel wat hierdoor ontstaat is € 4.150.

Financieel effect: € 4.150 nadeel

0.2 Verkiezingen

Vanuit de algemene uitkering ontvangen we een hogere uitkering van € 85.890 voor de vervroegde Tweede Kamerverkiezingen. Dit bedrag voegen we toe aan het budget voor Verkiezingen.

Financieel effect: € 85.890 budgettair neutraal

4.3 Project wonen en zorg

Voor het project Wonen en Zorg heeft uw raad in BERAP 2021 I en Begroting 2022 middelen beschikbaar gesteld. Deze middelen zijn niet toereikend om de projectkosten en de voorbereidingen voor het uitvoeringsprogramma Woonzorgakkoord 2026 te dekken. Dit levert een verwacht nadeel op van € 36.500.

Financieel effect: € 36.500 nadeel

6.1 Spreidingswet

Vanuit de algemene uitkering ontvangen we een hogere uitkering van € 32.338 voor de uitvoering van de Spreidingswet. Dit bedrag voegen we toe aan het budget voor huisvesting Oekraïense vluchtelingen.

Financieel effect: € 32.338 budgettair neutraal

6.1 COA

Om het COA te ontlasten organiseren we noodopvang van vluchtelingen op enkele locaties.

De kosten schatten we in 2025 in op € 1.564.920. Dit bedrag kunnen we bij het COA declareren en is voor de begroting budgettair neutraal.

Financieel effect: € 1.564.920 budgettair neutraal

6.1 Vergoeding opvang Oekraïne

Voor 2025 hebben we een voorschot aangevraagd van € 5.768.536. Dit bedrag voegen we toe aan het budget voor de opvang van Oekraïners.

Financieel effect: € 5.768.536 budgettair neutraal

6.1 Huisvesting Oekraïeners

Voor het huisvesten van Oekraïense vluchtelingen hebben we deze zomer een pand in Borger aangekocht. Op deze manier kunnen we onze bijdrage leveren aan de provinciale opgave voor het opvangen van ontheemden. De aankoopkosten (€ 720.000 k.k.) zijn in eerste instantie ten laste van de exploitatie gebracht. Voor de aankoop van dit pand en eventuele noodzakelijke aanpassingen van het pand, kunnen we als gemeente voor een deel een zogenaamde transitievergoeding van het Rijk ontvangen. Ook ontvangen wij per Oekraïense ontheemde een vergoeding. In de financiële update hebben we deze aankoop gemeld. Vervolgens is in deze BERAP 2025 II een administratieve begrotingswijziging gemaakt. In deze begrotingswijziging wordt het pand geactiveerd in de balans van onze gemeente en worden alle kosten en baten geraamd, zie hiervoor bijlage IV. Hiermee is

deze aankoop budget neutraal ten opzichte van de exploitatie. Bij de jaarrekening 2025 worden de totale kosten en baten beoordeeld of een onttrekking of een dotatie aan de bestemmingsreserve Ontheemden noodzakelijk is.

Financieel effect: PM budgettair neutraal

6.1 Exploitatiesubsidie dorpshuizen

De Stichting De Afdraai is per 1 oktober 2025 gestopt met haar activiteiten. Inmiddels is een groep vrijwilligers opgestaan die een nieuwe stichting hebben opgericht om het dorpshuis en de sportzaal in MFA 't Brughuus te beheren en exploiteren vanaf 1 oktober 2025. Hierdoor blijft de dorpshuis- en sportfunctie van MFA 't Brughuus behouden voor Valthermond. Het voorstel is om eenmalig € 9.000 beschikbaar te stellen om de financiële afhandeling van Stichting De Afdraai mogelijk te maken. Daarnaast wordt voorgesteld om € 66.000,- beschikbaar te stellen aan de nieuwe stichting om de exploitatie en beheer van het dorpshuis en de sportzaal in MFA 't Brughuus mogelijk te maken. Dit betreft onder andere een correctie van het subsidiebedrag op het aantal daadwerkelijk gehuurde m2. En er is een achterstand ontstaan in de vervanging van verouderde sportmaterialen. Een structurele oplossing voor de nieuwe stichting komt aan de orde in BERAP I 2026. Dit levert voor 2025 een verwacht nadeel op van € 75.000.

Financieel effect: € 75.000 nadeel

6.1 UMO Participatie; project participatie

Door vertraging van het project lopen de kosten nog door. In de begroting is hiermee nog geen rekening gehouden. Er wordt verwacht dat tot het einde van dit jaar hiervoor nog

€ 30.000,- nodig is. Het te verwachten nadeel is daardoor € 30.000.

Financieel effect: € 30.000 nadeel

6.23 Budget Stichting Sociale Teams Borger-Odoorn

De Begroting 2025 van de Stichting Sociale teams valt hoger uit door stijging van de personeelskosten door de CAO Sociaal Werk. Een deel is in de gemeentelijke Begroting 2025 geïndexeerd, maar dit is nog niet volledig gedaan. Daarnaast zijn de kosten voor facilitering ICT (BOCE) hoger zonder dat dit is geïndexeerd en is de bijdrage vanuit de ESF-subsidie verlaagd. In de Begroting 2026 is al rekening gehouden met een structurele hogere bijdrage. Voor 2025 ontstaat er een nadeel van € 125.000.

Financieel effect: € 125.000 nadeel

6.3 Implementatie Participatie in Balans

Vanuit de algemene uitkering ontvangen we een hogere uitkering van € 42.863 voor de implementatie participatie in balans. Dit bedrag voegen we toe aan het budget voor de WWB uitkeringen.

Financieel effect: € 42.863 budgettair neutraal

6.3 IBO Problematische schulden

Vanuit de algemene uitkering ontvangen we een hogere uitkering van € 21.648 voor de aanpak problematische schulden. Dit bedrag voegen we toe aan het budget voor schulddienstverlening.

Financieel effect: € 21.648 budgettair neutraal

6.3 Alleenverdienersproblematiek

Vanuit de algemene uitkering ontvangen we een hogere uitkering van € 42.508 voor alleenverdienersproblematiek. Dit bedrag voegen we toe aan het budget voor bijzondere bijstand.

Financieel effect: € 42.508 budgettair neutraal

6.3 Budget Webwinkel

De Webwinkel Meedoen is bedoeld voor onze inwoners met een laag inkomen en weinig vermogen die gebruik willen maken van extra voorzieningen. Elk jaar reserveren wij een

budget in de begroting, waarbij wij er rekening mee houden dat iedereen die recht heeft op een extra voorziening ook een aanvraag doet. Dit is niet elk jaar het geval en daardoor blijft er een deel van het budget over. In de afgelopen jaren is er een totaal van € 150.000 opgebouwd, dit bedrag is in 2024 meegenomen naar 2025 door middel van de Nog Uit te voeren Werken (NUW). Voor 2025 levert het niet benutten van dit budget een voordeel op van € 150.000.

Financieel effect: € 150.000 voordeel

6.4 WSW uitkeringen

De participatieuitkering is in de mei- en septembercirculaire gestegen met € 72.822 als gevolg van indexatie. Dit bedrag is bestemd voor de werkvoorzieningen en voegen we toe aan het budget voor Emco en Wedeka. Vervolgens keren we dit bedrag uit aan deze bedrijven.

Financieel effect: € 72.822 budgettair neutraal

6.4 Budget Sociale infrastructuur

Vanuit de algemene uitkering ontvangen we een hogere uitkering van € 31.076 voor de sociale infrastructuur. Dit bedrag voegen we toe aan het budget voor WSW.

Financieel effect: € 31.076 budgettair neutraal

6.4 Budget Emco en Wedeka exploitatiebijdrage 2025

Door EMCO en Wedeka is een begrotingswijziging 2025 ingediend. Dit geeft een positief effect op de gemeentelijke bijdrage 2025. In de vergadering van 19 juni 2025 heeft de gemeenteraad de begrotingswijziging behandeld en besloten om geen zienswijze in te dienen. Dit betreft een voordeel van € 23.418 vanuit Emco en een voordeel van € 135.630 vanuit Wedeka.

Financieel effect: € 159.048 voordeel

6.4 Budget Wedeka voorziening RVU en Spaarverlof

Wedeka moet een voorziening treffen voor de kosten van de Regeling Vervroegd Uittreden (RVU), spaarverlof en bovenwettelijk verlof van medewerkers van Wedeka. Deze voorziening komt ten laste van het exploitatieresultaat 2025 van Wedeka. Aanvankelijk werd een voordelig resultaat verwacht van € 2,3 miljoen. Door het creëren van een voorziening ter hoogte van € 3,6 miljoen ontstaat er een nadelig resultaat van naar verwachting € 1,3 miljoen. Het aandeel Borger-Odoorn hierin is op basis van het personeelsbestand uit de begroting 2026 9,1%, wat uit zou komen op een nadeel van €118.300.

Financieel effect: € 118.300 nadeel

6.5 Budget Beschut werk

Vanuit de algemene uitkering ontvangen we een hogere uitkering van € 98.509 voor het organiseren van Beschut werk. Dit bedrag voegen we toe aan het budget voor participatie.

Financieel effect: € 98.509 budgettair neutraal

6.762 Jeugdhulp

De stijging van de kosten in de Jeugdhulp in 2025 is niet het gevolg van een toename in het aantal jeugdigen dat gebruikmaakt van deze hulp. Wel is de jeugd casuïstiek complexer geworden en passen de hulpvragen niet altijd binnen het gecontracteerde zorgaanbod. Het gebruik van duurdere vormen van zorg, zoals verblijf, is toegenomen. In sommige gevallen wordt deze zorg gecombineerd met individuele begeleiding, bijvoorbeeld om schooluitval op te vangen. Hierdoor wordt de inzet van Jeugdhulp zowel intensiever als langduriger. De hoge kosten voor verblijf worden mede veroorzaakt door de ombouw van de huidige gesloten jeugdhulp naar kleinschalige woonvoorzieningen. Deze verandering vraagt om extra investeringen. Deze jongeren vallen niet onder de Wet langdurige zorg (Wlz), omdat daarvoor een blijvende behoefte aan 24-uurs zorg moet

worden vastgesteld, wat bij jeugdigen vaak moeilijk is. Daarnaast spelen de jaarlijkse indexaties van de tarieven ook een rol in de stijging van de kosten.

Financieel effect: € 1.611.811 nadeel

6.711 WMO

De lagere uitgaven voor de Wmo zijn vooral ontstaan binnen het onderdeel Hulp bij het huishouden. De nieuwe inkoop lijkt tot dalende kosten te leiden. Omdat de nieuwe inkoop per 1 juli 2025 is ingegaan en de eerste facturatie nog niet heel soepel verloopt is een prognose lastig te maken. De prognose is nu gebaseerd op de afgegeven indicaties op peildatum 7 augustus 2025. Daarnaast is de verwachte stijging van 5% in het aantal inwoners met een Wmo-voorziening, die in de begroting van 2025 werd meegenomen, tot nu toe niet zichtbaar. We schatten dit voordeel op € 400.000.

Financieel effect: € 400.000 voordeel

7.1 GGD

Door de GGD is een begrotingswijziging 2025 ingediend die ook een aanpassing van de deelnemersbijdrage noodzakelijk maakt. In de vergadering van 19 juni 2025 heeft de gemeenteraad de begrotingswijziging behandeld en besloten om geen zienswijze in te dienen. In de BERAP 2025 II wordt de aanpassing van de deelnemersbijdrage verwerkt. Dit nadeel zal € 61.054 zijn.

Financieel effect: € 61.054 nadeel

Onze economie

WAT MAG HET KOSTEN?

In deze sectie komen de wijzigingen van thema Onze economie aan bod.

3.4 Toeristenbelasting

De opbrengst van de toeristenbelasting is € 250.000 meer dan geraamd. Dit is ontstaan doordat het aantal werkelijke overnachtingen hoger was dan werd verwacht.

De begrote opbrengsten zijn gebaseerd op de werkelijke opbrengst 2024. Dit voordeel ontstaat door extra overnachtingen Hunzedal, door uitbreiding capaciteit (nieuwbouw huisjes) en een goed toeristenseizoen. Voor 2025 levert dit een voordeel op van € 250.000. Naar aanleiding van de zoektocht naar financiële ruimte zijn in de begroting 2026 de opbrengsten toeristenbelasting structureel opgehoogd met € 250.000.

Financieel effect: € 250.000 voordeel

3.4 Uitvoeringskosten Recreatieschap Drenthe

Het rekeningresultaat van het Recreatieschap Drenthe over 2024 bedraagt € 202.313.

Van dit resultaat is € 15.000 ten gunste gebracht van de Algemene reserve en € 60.000 ten gunste van het Stimuleringsfonds van de GR Recreatieschap Drenthe.

Het resterende bedrag ad € 127.313 wordt teruggestort naar de deelnemende gemeenten. Het aandeel van Borger-Odoorn bedraagt € 9.475. Dit levert voor ons een voordeel op.

Financieel effect: € 9.475 voordeel

Onze toekomst

WAT MAG HET KOSTEN?

In deze sectie komen de wijzigingen van thema Onze toekomst aan bod.

0.1 Kinderraad Motie vreemd " Zwerfafval verminderen"

In navolging van onze BOCE gemeenten Emmen en Coevorden gaan we dit bedrag in zetten op het project Borger-Odoorn in 1 dag schoon. Voor de ondersteuning van de PR maken we gebruik van de Stichting Rubbiz Foundation. De materialen worden aangeboden door het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Dit levert een nadeel op van € 26.220.

Financieel effect: € 26.220 nadeel

0.1 Jongerenraad

De Jongerenraad heeft in de corona periode extra budget gekregen. Een deel van dit budget wordt gereserveerd om nieuwe voorstellen van de jongerenraad uit te kunnen werken. Het restant wordt als voordeel in deze BERAP II 2025 opgenomen. Dit levert een voordeel op van € 25.000.

Financieel effect: € 25.000 voordeel

0.1 Wachtgeldverplichtingen

Als gevolg van pensionering en het vinden van een baan elders, is er aan de voormalige bestuurders geen wachtgeld meer verschuldigd. Op basis van een jaarlijkse beoordeling levert dit voor 2025 een voordeel op van € 235.813.

Financieel effect: € 235.813 voordeel

0.1 Bedrijfsvoeringskosten raad

In de Begroting 2026 hebben we gerapporteerd dat de raad graag meer en kwalitatieve ondersteuning vanuit de griffie wil, zodat de raad goed in positie komt om zijn volksvertegenwoordigende, kaderstellende en controlerende taak uit te kunnen voeren. Daarbij is het van belang dat de raad zijn werkgeverstaken naar behoren uitvoert in relatie tot werkdruk. In de Begroting 2026 is voorgesteld om voor 2026 incidenteel hiervoor € 96.000 beschikbaar te stellen. De werkgeverscommissie wil graag een structurele oplossing (€ 38.000) en dit kan structureel worden gefinancierd door verlaging van het onderhoud gazon binnen de bebouwde kom. De incidentele vrijvallende kosten

(€ 96.000) zijn dan (deels) beschikbaar voor een zorgvuldig proces voor betrokkenheid en communicatie en het faseren om te komen tot het kwaliteitsniveau C ipv B voor het onderhoud gazon binnen de bebouwde kom. In BERAP 2026 I wordt voorgesteld vanaf 2026 deze structurele budgettaire, neutrale begrotingswijziging op te nemen en de wijziging van de bestemming van de incidentele middelen te verwerken.

Financieel effect: € 0 budgettair neutraal

5.3 Energielasten

Dit betreft de afrekeningen van gas met betrekking tot 2023-2024 van maatschappelijk vastgoed. Deze hoge bedragen komen enerzijds door de hoeveelheid m3 gasverbruik en anderzijds door de gasprijzen van deze jaren. Vooral in 2023 waren deze aanzienlijk hoger, waardoor de afrekening ook een stuk hoger is uitgevallen. Dit levert een nadeel op van € 110.000.

Financieel effect: € 110.000 nadeel

7.4 Bijdrage Omgevingsdienst Drenthe (RUD)

Iedere deelnemer van de Omgevingsdienst betaalt voor datgene wat wordt afgenomen aan diensten. Door een bijstelling van de vraag van gemeenten en de provincie heeft er een verschuiving plaatsgevonden in de deelnemersbijdrage. Deze verschuiving heeft voor ons, dit jaar, een voordelig effect van € 84.069.

Financieel effect: € 84.069 voordeel

7.4 Milieuhandhaving

Dit betreft kosten voor werkzaamheden door externen bij milieudelicten (dumping van chemisch (drugs-) afval). We verwachten dat de kosten oplopen tot € 40.000 in dit jaar. In de begroting is rekening gehouden met € 6.600, daarmee levert dit een nadeel op van € 33.400.

Financieel effect: € 33.400 nadeel

Onze leefomgeving

WAT MAG HET KOSTEN?

In deze sectie komen de wijzigingen van thema Onze leefomgeving aan bod.

1.2 Preventie, handhaving Drank en Horeca Wet

Tijdens de corona periode zijn er geen tot minder controles gedaan. Hierdoor is er budget overgebleven. Een deel van dit budget wordt nu ingezet voor de pilot Alcohol in het verkeer. Het restant wordt als voordeel in de BERAP 2025 II opgenomen. Dit levert een voordeel op van € 40.000.

Financieel effect: € 40.000 voordeel

1.2 Antidiscriminatievoorziening

Vanuit de algemene uitkering ontvangen we een hogere uitkering van € 3.625 voor een antidiscriminatie voorziening. Dit bedrag voegen we toe aan het budget voor Verkiezingen.

Financieel effect: € 3.625 budgettair neutraal

2.1 Doorfietsroute Emmen- Borger (WOKT)

Woningbouw op Korte Termijn (WOKT) is gericht op infrastructurele voorzieningen ten behoeve van woningbouw. Met de provincie Drenthe hebben we onderzocht de eventuele subsidiemogelijkheden voor de doorfietsroute Emmen-Borger. Deze doorfietsroute vergt een forse investering (ruim € 8 miljoen) en het is een unieke kans dat Rijk en Provincie Drenthe fors kunnen bijdragen aan deze route. We hebben een aanvraag voor deze subsidie ingediend. Een essentiële voorwaarde voor de subsidie is cofinanciering.

De verwachting was dat voor 1 november 2025 er meer duidelijkheid zou komen of onze gemeente in aanmerking komt voor deze subsidie en ook hoeveel subsidie we dan kunnen krijgen en daarmee welk bedrag we als gemeente dan zelf dienen bij te dragen. Indicatief noemen we de bijdrage van onze gemeente een bedrag van € 1,7 miljoen. Dit betekent dat Rijk en Provincie dan ruim € 6 miljoen bijdragen. In de begroting 2026 en financiële update 2025 hebben we dit op PM geraamd. Het is inmiddels duidelijk dat er voor

1 november geen uitsluitsel zal zijn over deze aanvraag. In deze BERAP 2025-II is dit dan ook nog steeds PM geraamd. Zodra er duidelijkheid komt over deze aanvraag zullen we u een raadsvoorstel aanbieden, ons voornemen is om dit nog in deze bestuursperiode te doen.

Financieel effect: pm

5.2 Schoonmaakkosten gemeentelijke gebouwen

Door de gestegen prijzen als gevolg van inflatie, de nieuwe aanbesteding, het groter worden van de gebouwen en het bewerkelijker worden van de schoonmaakactiviteiten zien we ons genoodzaakt het budget met € 120.000 te verhogen. In de begroting 2026 is deze verhoging structureel verwerkt. Voor 2025 levert dit een nadeel op van € 120.000.

Financieel effect: € 120.000 nadeel

5.2 Huisvestingssubsidie kerncomplexen voetbal

Structureel is er € 140.000 per jaar beschikbaar voor de 4 kerncomplexen. In 2024 is dit bedrag niet benut en door middel van de Nog Uit te voeren Werken (NUW) meegenomen naar 2025. Dit budget wordt niet benut en zal daarom vrijvallen ten gunste van de exploitatie. Dit levert een voordeel op van € 100.000

Financieel effect: € 100.000 voordeel

5.2 Privatisering kern en niet kern complexen voetbal

Het privatiseren van de kern en niet kerncomplexen is in een ver gevorderd stadium. Het is onze intentie om het privatiseren zo veel mogelijk nog in deze bestuursperiode af te ronden. We zijn hierbij afhankelijk van ambtelijke capaciteit en ook besluitvorming van de voetbalverenigingen. In verband met deze afhankelijkheid hebben we voor het

afronden van deze complexen de volgende prioritering: eerst Nieuw Buinen, dan Ees en daarna Buinerveen. Voor de privatisering overwegen we met één raadsvoorstel voor alle (niet) kerncomplexen te komen. Dit is afhankelijk van voortgang van de individuele privatiseringen. We vragen, in deze fase, niet om extra middelen en ramen dan ook PM.

Financieel effect: budgettair neutraal

5.7 Beleidsplan straatmeubilair

Het beschikbare bedrag voor onderhoud en vervanging van zit- en picknickbanken en afrastering is de laatste jaren niet geïndexeerd en structureel te laag. Bij de behandeling van het beleidsplan straatmeubilair 2025-2029 (raadsvergadering 10 juli 2025) is aangegeven de structurele last te verwerken in de Begroting 2026 en de incidentele last voor 2025 te verwerken in deze BERAP 2025 II. Hierdoor ontstaat er voor 2025 een nadeel van € 12.560.

Financieel effect: € 12.560 nadeel

5.7 Plantsoenbeheer

De prijzen voor het onderhoud van de groenvoorzieningen en gazons die onderhouden worden door Wedeka en Emco worden jaarlijks geïndexeerd. De prijzen zijn ten opzichte van het jaar 2024 geïndexeerd met ruim 6%. Door deze indexering valt de totale som van het onderhoud € 55.000 hoger uit. Dit levert een nadeel op voor 2025 van € 55.000. Dit betreft structurele kosten en zullen daarmee ook structureel opgehoogd moeten worden dit zal in BERAP 2026 I en Kadernota 2027 worden opgepakt.

Financieel effect: € 55.000 nadeel

8.1 Invoeringskosten Omgevingswet

Vanuit de algemene uitkering ontvangen we een compensatie voor de invoering van de Omgevingswet. We voegen de middelen toe aan de budget Ruimtelijke ordening algemeen.

Financieel effect: € 270.365 budgettair neutraal

8.3 Bouwleges

De opbrengst van de bouwleges is € 125.000 meer dan geraamd. Dit komt doordat als gevolg van ons woonprogramma er meer bouwvergunningen worden verleend. In de Begroting 2026 is in het kader van de zoektocht naar financiële ruimte hogere (bouw)leges van € 112.500 geraamd. We verwachten dat de komende jaren meer bouwvergunningen worden verstrekt en stellen in de Begroting 2026 voor om vanaf 2026 op deze wijze structureel de bouwleges met € 112.500 te verhogen. Voor het verstrekken van de bouwvergunningen is vanaf 2026 ook meer ambtelijke inzet (€ 100.000) noodzakelijk. In de legesverordening 2026 doen we daarom een voorstel om de legestarieven te verhogen.

Financieel effect: € 125.000 voordeel

Onze portemonnee

De knoppen

In dit onderdeel beschrijven we de beschikbare bestedingsruimte voor het begrotingsjaar 2025. We beschrijven hoe de bestedingsruimte zich heeft ontwikkeld ten opzichte van de BERAP 2025-I. Met deze bestedingsruimte kunnen we onze nieuwe of gewijzigde ambities realiseren. De bestedingsruimte bestaat uit 5 knoppen:

	Knop saldo begroting: de structureel beschikbare middelen die we kunnen inzetten voor meerjarige uitgaven.
	Knop beleidsintensivering: de incidenteel beschikbare middelen die we kunnen inzetten voor eenmalige uitgaven.
	Knop belastingen: de mogelijkheid om financiële ruimte te creëren door de belastingen extra te verhogen.
	Knop bezuinigingen: de middelen die we kunnen vrijspelen door oud beleid te schrappen om ambities en dus nieuw beleid te realiseren.
	Knop vrije algemene reserve (VAR): de middelen die we eventueel aanvullend beschikbaar hebben om onze ambities te realiseren.

Knop 1 Saldo begroting

2.1 Knop 1: Saldo begroting

In onderstaand overzicht is het verloop van knop 1 saldo begroting zichtbaar. Het beginpunt is de stand van de BERAP 2025-I. Deze BERAP bevat geen structurele mutaties en zodoende blijft het saldo gelijk.

Saldo begroting (x € 1.000)

2025

Stand BERAP 2025-I

27

Ontwikkelingen

1. Mutaties BERAP 2025-II

0

Stand BERAP 2025-II

27

Knop 2 Beleidsintensivering

2.2 Knop 2: Budget beleidsintensivering

Hieronder presenteren we het verloop van budget beleidsintensivering. Het beginpunt is de stand uit de BERAP 2025-I. Vervolgens zien we het de effecten de financiële update 2025 en de nieuwe mutaties uit de BERAP 2025-II. Hierdoor ontstaat het nieuwe saldo.

Beleidsintensivering (x € 1.000)

2025

Stand BERAP 2025-I

94

Ontwikkelingen

1. Mutaties BERAP 2025-II

2.049

Stand BERAP 2025-II

2.143

Knop 3 Belastingdruk

2.3 Knop 3: Belastingen

De belastingtarieven voor 2025 zijn al vastgesteld, dus deze knop heeft geen wijzigingen.

Belastingen (x € 1.000)

2025

Stand BERAP 2025-I

0

Ontwikkelingen

Stand BERAP 2025-II

0

Knop 4 Bezuinigingen

2.4 Knop 4: Bezuinigingen

Deze rapportage bevat geen voorstellen voor bezuinigingen.

Bezuinigingen (x € 1.000)

2025

Stand BERAP 2025-I

0

Ontwikkelingen

Stand BERAP 2025-II

0

Knop 5 Vrije reserve

2.5 Knop 5: Vrije Algemene Reserve (VAR)

Hieronder is het verloop zichtbaar sinds BERAP 2025-I. In deze rapportage doen we geen voorstellen die de VAR beïnvloeden, maar rapporteren we nog 1 wijziging die zijn doorgevoerd na het opstellen van BERAP 2025-I.

VAR (x € 1.000)

2025

Stand BERAP 2025-I

4.336

Ontwikkelingen

1. Correctie afschrijvingen conform Kadernota 2025

578

Stand BERAP 2025-II

4.914

Toelichting:

1. In de Kadernota 2025 is ingestemd met het beslispunt om € 2 miljoen vanuit de VAR in te zetten om kleine activa met een waarde van minder dan € 25.000 vervroegd af te schrijven. In de definitieve berekening voorafgaand aan het vervroegd afschrijven is € 1,4 miljoen nodig gebleken om dit te realiseren. Het verschil met de geprognosticeerde € 2 miljoen is in de VAR teruggestort.

Gemeentefonds

In deze rapportage geven we een geactualiseerd overzicht van het Gemeentefonds t/m de septembercirculaire 2025. De totale algemene uitkering is sinds de BERAP 2025-I gestegen met € 3.960.036. Dit komt grotendeels door de volgende oorzaken:

1. Septembercirculaire 2025 € 1.652.346;
2. Compensatie Hervormingsagenda Jeugd € 1.022.104;
3. Invoering uitvoeringskosten Omgevingswet € 270.365;
4. Uitkering participatie € 202.408.

In onderstaand overzicht is het totaal van de effecten weergegeven.

Gemeentefonds 2025	Begroting 2025	September-circulaire 2025	Vershil
I: Algemene Uitkering			
Algemene Uitkering	55.917.713	59.731.522	3.813.809
Raming onderuitputting	-150.000	0	150.000
Behoedzaamheid	-200.000	0	200.000
BCF	760.000	0	-760.000
Subtotaal onderdeel I	56.327.713	59.731.522	3.403.809
II: Decentralisatie- en integratieuitkeringen			
Decentralisatie provinciale taken vergunningverlening, toezicht en handhaving (DU)	74.423	74.423	0
Voorschoolse voorziening peuters (DU)	66.636	66.364	-272
Armoedebestrijding kinderen (DU)	84.323	84.323	0
Jeugdhulp kinderen in een AZC (DU)	1.768	1.629	-139
Impulsgelden Weerbaar Bestuur/Veilig wonen (DU)	7.062	7.062	0
Bibliotheekmiddelen (DU)	100.000	100.000	0
Extra capaciteit BOA's (DU)	33.104	33.104	0
Wet kwaliteitsborging bouw (DU)	17.237	17.237	0
Invoering/uitvoeringskosten Omgevingswet	0	270.365	270.365
Wet betaalbare huur (DU)	22.872	22.872	0
Anti discriminatievoorziening	0	3.625	3.625
Alleenverdienersproblematiek	0	42.508	42.508
Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA) (DU)	0	2.909	2.909
Register Externe Veiligheidsrisico's (DU)	0	2.485	2.485
Spreidingswet (DU)	0	32.338	32.338
Subtotaal onderdeel II	407.425	761.244	353.819
III: Sociaal Domein 3D's			
Participatie onderdeel wsw en beschut werken	5.112.558	5.314.966	202.408
Subtotaal onderdeel III	5.112.558	5.314.966	202.408
Totaal per onderdeel:			
Totaal onderdeel I	56.327.713	59.731.522	3.403.809
Totaal onderdeel II	407.425	761.244	353.819
Totaal onderdeel III	5.112.558	5.314.966	202.408
Totaal I t/m III hogere uitkering	61.847.696	65.807.732	3.960.036
Taakmutaties (o.a extra middelen Omgevingswet, 2e Kamerverkiezingen, WSW en Jeugdwet)			2.307.690
Netto resultaat voor exploitatie			1.652.346

Wat mag het kosten?

In deze sectie komen de wijzigingen van thema Onze portemonnee aan bod.

0.4 Hogere kosten juridische zaken

Voorgaande jaren was het begrote bedrag ook niet toereikend. De inzet van de Functionaris Gegevensbescherming is een wettelijke verplichting, dus het is noodzakelijk dat de inzet gelijk blijft aan die van de afgelopen jaren. Verder bestaat een deel van deze kosten uit de inzet van een advocaat op complexe dossiers waarbij procesvertegenwoordiging door een advocaat verplicht is.

Daarnaast zijn er kosten voor de inzet van Daadkracht voor het publiceren van regelingen waarvoor tot nu toe nog geen bedrag is begroot. Ook dit zijn jaarlijks terugkerende kosten. Het te verwachten nadeel in 2025 is € 75.000. Dit betreft structurele kosten en zullen daarmee ook structureel opgehoogd moeten worden. Dit zal in BERAP 2026 I en Kadernota 2027 worden meegenomen.

Financieel effect: € 75.000 nadeel

0.4 Hogere kosten leaseauto's

Door de aanbesteding en de uitbreiding van het wagenpark in 2023 van 9 naar 13 auto's, de overgang naar elektrisch rijden en de inflatie zijn de leasekosten van het wagenpark aanzienlijk gestegen. Dit betreft structurele kosten en zullen daarmee ook structureel opgehoogd moeten worden dit zal in BERAP 2026 I en Kadernota 2027 worden meegenomen.

Financieel effect: € 37.000 nadeel

0.4 Voorziening verlofsparen 2025

Voor ambtenaren is het op basis van de CAO mogelijk uren te reserveren als spaarverlof. Met het spaarverlof kunnen ambtenaren sparen om eerder met pensioen te gaan of om bijvoorbeeld een sabbatical te nemen. De gemeente loopt hiermee tegen een financiële verplichting aan, omdat een ambtenaar geen werkzaamheden verricht in een bepaalde periode, maar wel doorbetaald wordt. Op grond van het BBV dient hiervoor een voorziening gevormd te worden, waardoor de kosten worden genomen in het jaar waar het recht op spaarverlof ontstaat. Niet alleen voor het daadwerkelijk gespaarde verlof dient een voorziening te worden gevormd, maar ook voor de uren die kunnen worden omgezet in spaarverlof. Om de voorziening op voldoende hoogte te brengen is in 2025 een extra bedrag nodig van afgerond € 105.000.

Financieel effect: € 105.000 nadeel

0.4 Medewerkers RVU (dekking vanuit reserve generatiepact)

In 2025 maken een aantal ambtenaren gebruik van de zogenaamde RVU regeling. RVU staat voor Regeling voor Vervroegde uittreding. De CAO biedt deze mogelijkheid waarbij aan diverse voorwaarden (o.a. dienstverband) moet worden voldaan. De kosten voor 2025 vallen naar verwachting € 20.000 hoger dan de verwachting ten tijde van BERAP 2025-I. Deze kosten kunnen worden gedekt uit de bestemmingsreserve Generatiepact, zodat per saldo de kosten budgettair neutraal zijn.

Financieel effect: € 20.000 budgettair neutraal

0.4 Verlenging inzetbaarheidscoach

In het kader van duurzame inzetbaarheid en meer control op verzuim, zijn we gestart met een pilot voor een inzetbaarheidscoach. De pilot laat positieve resultaten zien ten aanzien ziekteverzuimcijfer, aantal en kwaliteit verzuimcasussen. Ook de stakeholders zijn positief over de invulling van de rol van de inzetbaarheidscoach. Naast inzetbaarheid kan de coach ook meerwaarde op de gezondheid en de vitaliteit van de medewerkers hebben. Om te beoordelen of de inzetbaarheidscoach een meerwaarde heeft voor een structurele invulling, is een verlenging van de pilot nodig. We stellen voor om incidenteel hiervoor € 87.000 beschikbaar te stellen.

Financieel effect: € 87.000 nadeel

0.4 Preventief Medisch Onderzoek (PMO)

Uit de Arboret en CAO blijkt dat Preventief Medisch Onderzoek verplicht is. Als werkgever vinden wij de inzetbaarheid, gezondheid en vitaliteit van de medewerkers erg belangrijk. We willen arbeid gerelateerde klachten eerder signaleren, voorkomen en medewerkers meer bewust maken van en inzicht geven in hun algemene gezondheid. We willen dan ook één keer per vier jaar een PMO aanbieden aan alle medewerkers. Na de eerste keer gaan we dit evalueren. De kosten bedragen € 43.000.

Financieel effect: € 43.000 nadeel

0.5 Rente

Bij de berekening van de verwachte rentelasten in de begroting 2025 zijn we uitgegaan van een financieringstekort. In de praktijk blijkt dat er sprake is van financieringsoverschot. Dit wordt veroorzaakt doordat nog geen grote uitgaven zijn gedaan voor grote investeringen, zoals de verbouwing van het gemeentehuis en een nieuwe basisschool in Nieuw-Buinen. Het afsluiten van een nieuwe lening in 2025 is hierdoor ook niet noodzakelijk. De rentelasten voor deze lening zijn wel geraamd in de begroting. Dit levert een voordeel op. Voor het financieringsoverschot ontvangen wij rente. Deze opbrengst is niet geraamd. Al met al geeft dit een verwacht rentevoordeel van € 575.000.

Financieel effect: € 575.000 voordeel

0.61 OZB

De opbrengst van de onroerende-zaakbelasting is naar verwachting € 120.000 hoger dan werd voorzien. Dit voordeel ontstaat door meer areaal, controles op leegstand niet woningen en doordat sommige objecten een hogere WOZ waarde hebben.

Financieel effect: € 120.000 voordeel

0.61 Uitvoeringskosten WOZ

Door minder inzet van externe taxatiebureau 's zijn de uitvoeringskosten lager. Het te verwachten voordeel op deze kosten bedraagt € 50.000.

Financieel effect: € 50.000 voordeel

0.7 Mei- en septembercirculaire 2025

De uitkomsten van de septembercirculaire zijn verwerkt in de begroting 2025. Hieruit blijkt dat de uitkering uit het gemeentefonds ten opzichte van de in de Begroting 2025 opgenomen raming, € 3,9 miljoen hoger is. Dit is voor 2,3 miljoen het gevolg van de middelen die wij ontvangen voor extra taken, voor bestaande taken of compensatie van voorgaande jaren. Voorbeelden zijn de extra middelen voor de uitvoering van de Omgevingswet, de WSW en compensatie 2023-2024 voor Jeugd. Deze middelen voegen we toe aan de budgetten voor de Omgevingswet en de WSW (werkvoorzieningsschappen) en Jeugd. Het resterende voordelig resultaat van € 1,6 miljoen is ontstaan door de aanpassing van de omvang van het gemeentefonds en de aanpassing van verschillende maatstaven zoals het aantal inwoners.

Financieel effect: € 1.652.346 voordeel

0.7 Mei- en septembercirculaire 2025 Jeugdhulp

In de meicirculaire 2025 is er al extra € 584.000 beschikbaar gesteld voor Jeugd en in de septembercirculaire is er € 1.022.000 toegekend als compensatie van de incidentele tekorten 2023 en 2024. Met deze extra middelen vanuit het Gemeentefonds is het te verwachten tekort op Jeugd gedekt en daarmee budgetneutraal in 2025.

Financieel effect: € 1.606.046 voordeel

0.7 Verhoging decentralisatie- en integratieuitkeringen

Dit betreft de verhoging van de decentralisatie- en integratieuitkeringen. Een specificatie hiervan is gegeven in thema Onze portemonnee.

Financieel effect: € 353.819 budgettair neutraal

0.7 Uitkering participatie

Dit betreft de uitkering participatie. Een specificatie hiervan is gegeven in thema Onze portemonnee.

Financieel effect: € 202.408 budgettair neutraal

0.8 Afschrijving

In de begroting 2024/2025 zijn diverse grote investeringskredieten beschikbaar gesteld voor o.a. sporthal De Koel, verbouwing van het gemeentehuis en een nieuwe basisschool. De afschrijvingslasten zijn in werkelijkheid pas van toepassing in het jaar nadat de investering is afgerond/uitgevoerd. Dit geeft een voordeel op de afschrijvingen. We schatten dit voordeel in op € 700.000.

Financieel effect: € 700.000 voordeel

0.10 Dotatie bestemmingsreserve Hervormingsagenda Jeugd

Uit deze rapportage blijkt de kosten voor Jeugdzorg in 2025 met € 1,6 miljoen zijn gestegen ten opzichte van de begroting. Dit komt doordat de jeugd casuïstiek complexer is geworden. Hulpvragen passen niet altijd binnen het gecontracteerde zorgaanbod. Het rijk heeft via de mei- en septembercirculaire 2025 onze gemeente compensatie voor de incidentele tekorten 2023 en 2024 jeugd verstrekt (€ 1,6 miljoen). Het is niet duidelijk of deze hogere kosten voor Jeugd ook structureel zijn. Ook is niet duidelijk of het rijk voor 2026 opnieuw compensatie voor de hogere kosten zal bieden. Daarnaast zijn ook de effecten van de Hervormingsagenda Jeugd niet helder. We zien dat de stelpost Indexatie voor de dotatie aan de bestemmingsreserve Jeugd ruim € 1,5 miljoen bedraagt. De post is bestemd voor indexaties voor begrotingsposten voor het jaar 2025. Na deze BERAP 2025 II komen we niet met nog meer voorstellen om posten te indexeren. De post indexatie kan dan ook vrijvallen voor het jaar 2025. Normaliter komt dan het saldo van deze post ten gunste van het rekeningresultaat (en uiteindelijk de VAR). We stellen voor in verband met de onzekerheid over de kosten van Jeugdzorg 2026 en 2027, de rijksbijdragen 2026 en 2027 en de effecten van de Hervormingsagenda, om € 1,5 miljoen te doteren aan de bestemmingsreserve Jeugd. Deze bestemmingsreserve heeft als doel om de kosten van Jeugdzorg te egaliseren. Indien blijkt voor 2026 en 2027 dat de kosten van Jeugdzorg hoger zijn dan geraamd, kan een beroep op deze bestemmingsreserve worden gedaan.

Financieel effect: € 1.500.000 nadeel

0.10 Onttrekking reserve generatiepact

In 2025 maken een aantal ambtenaren gebruik van de zogenaamde RVU regeling. RVU staat voor Regeling voor Vervroegde uittreding. De CAO biedt deze mogelijkheid waarbij aan diverse voorwaarden (o.a. dienstverband) moet worden voldaan. De kosten voor 2025 vallen naar verwachting € 20.000 hoger dan de verwachting ten tijde van BERAP 2025-I. Deze kosten kunnen worden gedekt uit de bestemmingsreserve Generatiepact, zodat per saldo de kosten budgettair neutraal zijn.

Financieel effect: € 20.000 budgettair neutraal

0.11 Aanpassing kapitaallasten agv activeringscriterium

De raad heeft besloten om activa met een waarde van minder dan € 25.000 vervroegd af te schrijven. Dit leidt tot lagere kapitaallasten. In een eerdere berekening gingen we ervan uit dat dit circa € 180.000 per jaar zou opleveren. Nu blijkt dat het gemiddeld over een langere termijn is uitgekomen op € 163.880. Dit is een gevolg van het hanteren van verschillende afschrijvingstermijnen en omslagpercentages. In 2025 komt dit uit op € 269.888. Het verschil met de geraamde € 180.000 bedraagt € 89.888 en is een voordeel voor 2025.

Financieel effect: € 89.888 voordeel

Bijlage I - Totaaloverzicht wijzigingen

Hieronder geven we een totaaloverzicht van de wijzigingen uit deze BERAP 2025-II. Het verschil tussen de voor- en nadelen wordt gemuteerd op knop 2 budget beleidsintensivering en de stelpost Indexatie. Dit is een totale bijstelling van € 2.105.690 voordelig. Met een 'A' is aangegeven welke mutaties autonoom zijn en met een 'B' welke bestuurlijk zijn.

Nr	Omschrijving	A / B	Knop 2 Beleidsintensivering		Stelpost Indexatie	
			Voordeel	Nadeel	Voordeel	Nadeel
	Wijzigingen BERAP 2025-II					
1	Burgerzaken; Bezorgen reisdocumenten en rijbewijzen	B		4.150		
2	Vervroegde Tweede Kamerverkiezingen	A				85.890
3	Project Wonen en Zorg hogere externe inhuur	A		36.500		
4	Spreidingswet	A		32.338		
5	Opbrengst COA	A		1.564.920		
6	Opbrengst COA	A	1.564.920			
7	Vergoeding opvang Oekraïne	A		5.768.536		
8	Vergoeding opvang Oekraïne	A	5.768.536			
9	Aankoop pand Borger tbv opvang Oekraïne	A		pm		
10	Exploitatiesubsidie dorpshuizen	A				75.000
11	UMO participatie; project Participatie	A		30.000		
12	Budget Stichting Sociale Teams Borger-Odoorn	A		125.000		
13	Implementatie Participatie in Balans	A				42.863
14	IBO problematische schulden	A				21.648
15	Alleenverdienersproblematiek	A		42.508		
16	Budget Webwinkel; vrijvallen NUW 2023/2024	A	150.000			
17	Budget WSW uitkeringen	A		72.822		
18	Budget sociale infrastructuur	A		31.076		
19	Budget Emco exploitatiebijdrage 2025	A	23.418			
20	Budget Wedeka exploitatiebijdrage 2025	A	135.630			
21	Budget Wedeka; voorziening RVU en Spaarverlof	A		118.300		
22	Budget Beschut werk	A		98.509		
23	Jeugdhulp	A				1.611.811
24	Wmo	A			400.000	
25	GGD	A		61.054		
26	Toeristenbelasting	A	250.000			
27	Uitvoeringskosten Recreatieschap Drenthe	B	9.475			
28	Kinderraad Motie vreemd "Zwerfafval verminderen"	B		26.220		
29	Jongerenraad	A	25.000			
30	Wachtgeldverplichtingen	A	235.813			
31	Bedrijfsvoeringskosten raad	A				0

32	Energielasten	A				110.000
33	Bijdrage Omgevingsdienst Drenthe (RUD)	A	84.069			
34	Milieuhandhaving	A		33.400		
35	Preventie, handhaving Drank en Horeca Wet	A	40.000			
36	Antidiscriminatie voorziening	A		3.625		
37	Doorfietsroute Emmen- Borger (WOKT)	A		pm		
38	Schoonmaakkosten gemeentelijke gebouwen	A				120.000
39	Huisvestingssubsidie kerncomplexen voetbal	A	100.000			
40	Beleidsplan straatmeubilair	B				12.560
41	Plantsoenonderhoud	A				55.000
42	Invoeringskosten Omgevingswet	A		270.365		
43	Bouwleges	A	125.000			
44	Hogere kosten juridische zaken;	A				75.000
45	Hogere kosten leaseauto's	A				37.000
46	Voorziening verlofsparen 2025	A		105.000		
47	Medewerkers RVU (dekking vanuit reserve generatiepact)	A		20.000		
48	Verlenging inzetbaarheidscoach	A		87.000		
49	PMO (Preventief Medisch Onderzoek)	A		43.000		
50	Rente	A	575.000			
51	Mei- en Septembercirculaire 2025	A			1.797.763	
52	Mei-en Septembercirculaire Jeugd	A			1.606.046	
53	Decentralisatie- en integratieuitkeringen	A	353.819			
54	Uitkering participatie	A	202.408			
55	Afschrijvingen	A	700.000			
56	Uitvoeringskosten WOZ	A	50.000			
57	OZB woningen	A	50.000			
58	OZB niet-woningen	A	70.000			
59	Dotatie bestemmingsreserve Hervormingsagenda Jeugd	A				1.500.000
60	Onttrekking reserve generatiepact	A	20.000			
61	Aanpassing kapitaallasten agv activeringscriterium	A	89.888			
	Totaal		10.622.976	8.574.323	3.803.809	3.746.772
	Effect op knop 2 budget beleidsintensivering			2.048.653		
	Effect op Saldo Stelpost indexatie					57.037

Mutaties BERAP 2025-II	Knop 1	Knop 2	Stelpost	Onvoorzien	Totaal
Saldo begroting (knop 1)					0
Saldo beleidsintensivering (knop 2)		2.048.653			2.048.653
Saldo stelpost indexatie			57.037		57.037
Onvoorzien					0
Totale mutaties BERAP 2025-II	0	2.048.653	57.037	0	2.105.690

Bijlage II - Voortgang investeringen

In onderstaande tabellen wordt de financiële stand weergegeven van alle lopende investeringen. Tabel 1 betreft de budgetten die in 2025 beschikbaar zijn gesteld en tabel 2 de budgetten die voor 2025 beschikbaar zijn gesteld.

Onderstaande tabellen geven de totale investeringen, conform voorgaande jaren, per taak weer. Per taak zijn diverse individuele investeringen geclusterd. Dit betekent dat in deze tabellen er eventuele over- en onderschrijdingen van de investeringen worden gesaldeerd. In de jaarrekening 2025 worden, conform financiële verordening, de individuele investeringen groter dan € 50.000 de uitputting van de kredieten en de actuele raming van de totale uitgaven en inkomsten weergegeven.

Bij de beschikbaar gestelde budgetten 2024 voor wegen, verkeer, riool en groen is nog financiële "ruimte" aanwezig. Echter, nagenoeg alle projecten zijn in voorbereiding/uitvoering. Het zwaartepunt van de financiële afwikkeling ligt in het laatste kwartaal van 2025 en eerste kwartaal van 2026.

De volgende wegenprojecten worden doorgeschoven naar 2026. De nutsbedrijven zien op korte termijn geen tijd in combinatie hun kabels- en leidingen te vervangen. Dit heeft te maken met personeelsgebrek en het feit van Enexis op dit moment prioriteit legt bij netverzwaringen.

Het betreft:

- Herstraten Hoofdstraat (Gasselterstraat - overgang asfalt Lemenweg) in Drouwen
- Reconstructie fietspad 1e Exloërmond (hsnr. 115 - gemeentegrens) in 1e Exloërmond

Verder wordt het project herstraten Zuiderstraat (Zuidelijke 2/3 weg - Hoofdstraat) in Buinerveen doorgeschoven. Ook hier speelt de planning van de nutsbedrijven een rol. Daarnaast zijn we samen met de RUD bezig om een duurzame oplossing te zoeken voor hergebruik van de wegfundering. Dit onderzoek is gestart, maar loopt ongeveer een half jaar.

Tabel 1: Overzicht investeringen beschikbaar gesteld in 2025

Omschrijving	Budget (netto) totaal	Besteed tot oktober	Nog te besteden
Wegen	2.415.577	405.328	2.010.249
Openbare verlichting	125.000	13.602	111.398
Riolering (conform GRP)	935.744	349.419	586.325
Groen	519.500	77.220	442.280
Verkeer	960.673	25.562	935.111
Begraafplaatsen	319.053	14.121	304.932
Gemeentehuis	3.000.000	0	3.000.000
Materieel	241.000	194.606	46.394
Hunzevallei: Fietspad Boermastreek	82.500	0	82.500
Onderhoud vastgoed	656.496	510.112	146.384
Invulling openbare ruimte	100.000	52.832	47.168
Nedersaksenlijn	150.000	87.897	62.103
Overig	34.138	33.000	1.138
Totalen	9.539.681	1.763.699	7.775.982

Tabel 2: Overzicht investeringen beschikbaar gesteld vóór 2025

Omschrijving	Budget (netto) totaal	Besteed tot oktober	Nog te besteden
Wegen	3.615.761	3.465.740	150.021
Openbare verlichting	1.966.620	1.781.304	185.316
Riolering (conform GRP)	1.645.000	995.177	649.823
Groen	2.492.000	1.698.179	793.821
Verkeer	3.141.992	1.016.500	2.125.492
Begraafplaatsen	365.421	189.371	176.050
Gemeentehuis	5.000.000	1.807.080	3.192.920
Materieel	489.770	422.322	67.448
Sport	12.030.187	10.720.406	1.309.781
Onderhoud/verduurzaming vastgoed	692.820	261.719	431.101
Fietspaden/wegen Hunzevallei	170.000	14.175	155.825
Kanaal Zuiderdiep Valthermond	84.320	46.268	38.052
Ondergrondse containers	580.909	564.934	15.975
Invulling openbare ruimte	270.000	136.126	133.874
Totalen	32.544.800	23.119.301	9.425.499

Bijlage III - Grondbedrijf

Grondbedrijf (algemeen)

In 2025 zijn geen nieuwe plannen in exploitatie genomen. Het plan Oosterwijk is wel gewijzigd door toevoeging van gronden aan de Lineauslaan. Deze gronden grenzen aan het plan Oosterwijk. Uitgangspunt voor dit gebied is de bouw van betaalbare woningen. In de plannen Daalkampen II (fase 3), Drouwenermond III en Oosterwijk zijn nog kavels te koop.

De verkoop van de kavels bedrijventerreinen verloopt volgens planning.

In onderstaande tabel wordt de stand van zaken weergegeven met betrekking tot de verkopen/verleende opties per 01-10-2025 versus de oorspronkelijke raming voor het jaar 2025.

Bouwkavels 2025		Raming	Verkocht	Optie	Vrij
<i>Woningbouw</i>					
Borger	Daalkampen II (fase 3) *)	6	4	2	0
Nieuw-Buinen	Oosterwijk	14	4	8	53
Drouwenermond	Drouwenermond III	9	7	2	9
Totaal woningbouw		29	15	10	64
<i>Bedrijventerrein</i>					
Borger	Aan de Strengen	2	1	2	1

*) De kavels in optie bij Daalkampen II (fase 3) betreffen de kavels links en rechts van het nieuwe Esdal-college en zijn bestemd voor senioren- en starterswoningen.

In de tabel zijn alleen de grondexploitaties opgenomen waar nog kavels te koop zijn. In de overige plannen zijn geen kavels meer beschikbaar. Deze plannen maken nog wel onderdeel van het grondbedrijf zolang het woonrijp maken van de plannen nog niet is afgerond.

Het plan Nieuw-Buinen - Oosterwijk is in 2024 opgestart en wordt in fases bouwrijp gemaakt. De verkoop van kavels in fase 3 loopt. De meeste kavels in dit deze fase zijn verkocht of in optie. Daarna zou fase 2 worden opgestart. Helaas is dit niet mogelijk doordat enkele technische zaken met betrekking tot de woonrijp fase nog niet op orde zijn. Dit moet eerst worden opgelost. In 2026 willen we daarom eerst inzetten op de verkoop van 13 kavels aan de Lineauslaan.

Eind 2025, begin 2026, wordt gestart met bouw van 12 starterswoningen rechts van het nieuwe Esdal-college. Met de bouw van 11 seniorenwoningen (links van het Esdal-college) wordt eind 2026 gestart.

In 2025 zijn in het plan Drouwenermond III (fase 1) diverse opties omgezet in daadwerkelijke aankoop. De rest van de kavels zijn nog in optie. Fase 2 wordt opengesteld als meer kavels van fase 1 daadwerkelijk zijn verkocht. De verwachting is dat in het eerste kwartaal van 2026 gestart wordt met de verkoop van fase 2. In de huidig lopende gemeentelijke bestemmingsplannen is te weinig bouwcapaciteit aanwezig om te voldoen aan de concrete doelstelling van de bouw van 500 woningen voor 2030 (zie woondeal). Daarom zijn het afgelopen jaar diverse potentiële woningbouwlocaties onderzocht of in exploitatie genomen. Er zijn nu plannen in voorbereiding van meer dan 800 woningen. Dit betreft zowel eigen grond als grond van externe partijen. Invulling van onze eigen woningen vindt plaats in het plan Oosterwijk in

Nieuw-Buinen en de nog in exploitatie te nemen gronden aan de Koesteeg te Borger (in voorbereiding). De invulling van de locatie van het oude Esdal-college gaat de volgende fase in. Externe woningbouwinitiatieven zoals de Gloep in Exloo (gestart), Eeserstraat in Borger (gestart met de verkoop), plan Zomers in Klijndijk (in voorbereiding) en diverse andere kleinere initiatieven in dorpen lopen nu. Door deze ontwikkelingen wordt door de gemeente een grote stap gezet om te voldoen aan de doelstelling voor de bouw van 500 woningen.

Afsluiten grondexploitaties

Per 31-12-2025 staan de plannen Plaats 62 te Valthermond en Nieuw-Veenlanden te Nieuw-Buinen op nominatie om te worden afgesloten.

Tussentijdse winstneming

Op grond van de werkelijke cijfers per 01-10-2025, aangevuld met de nog te verwachten kosten en inkomsten tot 31-12-2025, is een verwachte tussentijdse winst berekend van totaal € 440.500. Hierbij wordt wel opgemerkt dat bij de berekening ervan wordt uitgegaan dat de nog openstaande opties grotendeels zijn verzilverd in daadwerkelijk verkopen. Tussentijdse winstneming is mogelijk bij de plannen Plaats 62, Daalkampen - fase 1/2a, Daalkampen - fase 2b en Daalkampen - fase 3 en Drouwenermond III. Het bedrag van de winstneming wordt conform beleid gestort in de bufferreserve gronden. Bij de overige plannen lijkt tussentijdse winstneming nog niet mogelijk.

Dekking verwacht verlies

Hier worden ten opzichte van vorig jaar geen grote verschillen verwacht. De verkopen lopen volgens planning en er worden geen grote stijgingen in de nog te maken kosten verwacht.

Bufferreserve gronden

Volgens het huidige beleid komen de winsten ten gunste en de verliezen ten laste van de bufferreserve gronden. Als bovengenoemde verwachtingen/voorstellen uitkomen en zich geen andere mutaties voordoen dan zal de hoogte van de bufferreserve gronden per 31-12-2025 € 1.666.958 bedragen.

Bijlage IV - Administratieve wijzigingen per thema

We staan stil bij de administratieve wijzigingen die hebben plaatsgevonden sinds BERAP 2025-I. Deze wijzigingen hebben geen effect op knop 1 saldo begroting en knop 2 budget beleidsintensivering.

Welke administratieve wijzigingen zijn verwerkt sinds de BERAP 2025-II?

1. De stelposten van de budgetten wegen, riolering, openbare verlichting, vastgoed en geld en materieel zijn ingevuld.
2. De budgetten van 2025 zijn na vaststelling van de jaarstukken 2024 verhoogd met de budgetten uit de reserve Nog uit te Voeren Werken (NUW) en vooruit ontvangen bedragen. Dit betreffen de budgetten die zijn overgeheveld uit 2024.
3. Er hebben administratieve correcties plaatsgevonden op de personeelskosten.
4. Overige administratieve correcties zijn verwerkt zoals projectbudgetten bijwerken etc.
5. Activering aankoop pand Hoofdstraat in Borger,

Hieronder het totaal van de wijzigingen per thema dat sinds BERAP 2025-I tot en met BERAP 2025-II heeft plaatsgevonden.

Totaal thema's							
Bedrag x € 1.000		Baten			Lasten		
Nr.	Thema	BERAP-I	BERAP-II	Actueel	BERAP-I	BERAP-II	Actueel
1	Onze Inwoners	10.704	7.920	18.625	51.335	7.938	59.273
2	Onze Economie	2.518	250	2.768	833	34	867
3	Onze Toekomst	1.123	75	1.198	7.918	-956	6.962
4	Onze Leefomgeving	10.150	257	10.408	32.232	207	32.439
5	Onze Portemonnee	93.945	4.169	98.114	26.123	5.449	31.571
Totaal:		118.441	12.672	131.113	118.441	14.583	131.113

Bijlage V - Reserve Nog uit te voeren Werken (NUW)

In de tweede Bestuursrapportage lopen we vooruit op de budgetten die via reserve de Nog uit te voeren Werken (NUW) worden overgeheveld naar 2026, omdat de kosten pas in dat jaar aan de orde zijn. In de jaarstukken 2025 maken we de lijst met budgetten definitief.

In onderstaand overzicht zijn de voorlopige NUW mutaties in beeld gebracht. Het totaal bedraagt € 4.450.112. Het is een relatief groot bedrag als gevolg van meerdere grote bedragen met betrekking tot onder andere energiearmoede en duurzaamheid die we dit jaar niet meer besteden.

Nr	NUW	Thema	Taakveld	Bedrag
1	Gezondheidsbeleid	1	7.1	65.000,00
2	Peuteropvang regulier (niet VVE)	1	4.3	90.000,00
3	UMO Preventie en inclusie	1	6.2	90.000,00
4	UMO Voorzieningen en zorg dichterbij	1	6.2	30.000,00
5	UMO Armoede en bestaanszekerheid	1	6.2	60.000,00
6	Project doorontwikkeling Sociaal Domein	1	6.6	81.769,00
7	Activiteiten POH jeugd	1	6.2	60.000,00
8	Buurtbedrijf	1	6.5	15.000,00
9	Basis subsidies	1	6.1	36.785,00
10	School en omgeving	1	4.3	190.000,00
11	Beleid Kern en Kader	1	6.1	250.000,00
12	Lokaal onderwijsbeleid	1	4.3	176.000,00
13	Aanpak energiearmoede	1	6.3	530.000,00
14	Aanpak energiearmoede (C.043.05 en C.043.09)	1	6.3	188.472,00
15	Gebiedscoördinatie, DOP's	1	6.1	75.000,00
16	Herijking beleidsplan EZ	2	3.4	24.000,00
17	Uitvoering beleidsplan RT	2	3.4	18.750,00
18	Beleidsagenda BOCE	3	0.1	87.683,50
19	Samenwerkingsverbanden; Nedersaksenlijn	3	0.1	20.000,00
20	Jongerenraad	3	0.1	25.000,00
21	Kunst & Cultuur algemeen	3	5.3	78.000,00
22	Projecten duurzame energie; Asbestdaken	3	7.4	8.700,00
23	Projecten duurzame energie; Verlichting gemeentehuis	3	7.4	12.700,00
24	Regiodeal: uitvoeringskosten	3	0.1	127.000,00
25	Duurzaamheid	3	7.4	255.000,00
26	Kosten gemeenteraad	3	0.1	6.580,00
27	Bibliotheken	3	5.6	66.397,00
28	Kinderraad	3	0.1	5.000,00
29	Lokale rekenkamer	3	0.1	3.000,00

30	Duurzaamheid	3	7.4	150.000,00
31	Preventie/handhaving/DHW	4	1.2	40.000,00
32	Speeltuinen	4	5.7	70.000,00
33	BOA	4	1.2	22.000,00
34	Restant Wegwerken achterstallig onderh bomen	4	5.7	73.109,64
35	Verkeersmaatregelen	4	2.1	14.250,00
36	Huisv.subsidie kerncomplexen voetbal	4	5.2	75.000,00
37	Onderwijshuisvestingsbeleid	4	4.2	67.000,00
38	Vorbereiding baggeren vijvers (7120112)	4	5.7	12.500,00
39	Vorbereiding baggeren vijvers (7120112)	4	5.7	12.500,00
40	Sanering watercrassula vijver Parklaan (7120116)	4	5.7	12.500,00
41	Groen Zuiderstaat/B'veen (7120115)	4	5.7	25.000,00
42	Kap en aanplant bomen Polweg Exloo (7120114)	4	5.7	20.000,00
43	Extra onderzoek en bijmeting voor wegbeheer	4	2.1	25.000,00
44	Plantsoenen onderhoud	4	5.7	66.000,00
45	Binnensportaccommodatie algemeen	4	5.2	7.500,00
46	Kanaal Zuiderdiep Valthermond (7120300)	4	5.7	37.984,69
47	Cultuurhistorie	4	5.5	25.000,00
48	Flexwoningen	4	8.3	66.240,00
49	Werkmaterieel	4	5.7	25.000,00
50	Hart van Exloo	4	8.1	250.000,00
51	Volkshuisvesting algemeen; Wet goed verhuurderschap	4	8.3	15.136,00
52	Volkshuisvesting algemeen; Uitvoering wet betaalbare huur	4	8.3	21.887,00
53	Volkshuisvesting algemeen	4	8.3	60.000,00
54	Volkshuisvesting algemeen; Wijkrenovatie	4	8.3	250.000,00
55	Speeltuinen (interne order 7120304)	4	5.7	47.168,24
56	Laadpalen	4	2.1	20.000,00
57	Digitalisering archief	5	0.4	100.000,00
58	BOCE I-governance/projecten	5	0.4	80.000,00
59	Verlenging inzetbaarheidscoach	5	0.4	43.500,00
60	ICT Kosten	5	0.4	40.000,00
	Totaal:			4.450.112,07